

dr hab. Piotr Tarcholik

Kraków, dnia 13.09.2019

Dziedzina: Sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

Akademia Muzyczna w Krakowie

Recenzja

**dotycząca dzieła oraz dorobku artystycznego, naukowego i osiągnięć
dydaktycznych Pani dr Oriany Masternak w związku z postępowaniem
o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk muzycznych,
w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka**

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny; zlecenie podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 5 czerwca 2019, (BCK - VII - L – 7177/19), na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14.03.2003 roku (Dz.U. z 2016 r. poz. 886 z późn. zm.) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26.09.2016 (Dz.U. 2016 poz. 1586), powołującą komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka dla Pani dr Oriany Masternak. Postępowanie zostało wszczęte w dniu 4 marca 2019 roku przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w Warszawie. Do przesłanego przez Dziekana Rady wskazanej przez wnioskodawcę do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego pisma, sygnowanego datą 22 lipca 2019 roku (DII/2/2019/158), informującego o wyznaczeniu mnie jako recenzenta komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Pani dr

Oriany Masternak, została dołączona dokumentacja, zgodnie z wymogami stosownej ustawy i rozporządzeń.

Dokumentacja przedstawiona do oceny składa się z wersji elektronicznej Wniosku, Autoreferatu, Dokumentacji Artystycznej, oraz płyty CD zatytułowanej *Philipp Scharwenka - Works for violin and piano*. Przedstawiona dokumentacja została właściwie opracowana w zakresie formalnego układu materiału, stanowiącego podstawę do opiniotwórczej recenzji.

Podstawowe dane o Habilitantce

Pani dr Oriana Masternak ukończyła studia w klasie prof. Romana Reinera w Akademii Muzycznej w Krakowie w latach 2005-2010. W trakcie studiów brała udział w programie Socrates-Erasmus, pracując pod okiem prof. Katalin Sebestyen oraz Zygmunta Kowalskiego w Konserwatorium w Brukseli. W latach 2009-2011 podjęła studia w European Chamber Music Academy, gdzie zetknęła się z tak wybitnymi postaciami kameralistyki światowej jak Hatto Bayerle, Ralf Gothoni czy Rainer Schmidt. Następnie odbyła studia podyplomowe w klasie prof. Johannes Meissla w Universitat fur Musik und Darstellende Kunst w Wiedniu (2011-2012). W 2012 roku wzięła czynny udział w programie edukacyjnym Yale School of Music, pracując pod kierunkiem Tokyo String Quartet czy Artis Quartet. Od 2011 roku pracuje jako asystent w Katedrze Skrzypiec i Altówki w Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie otrzymała w 2015 roku tytuł doktora Sztuk Muzycznych.

Pani Oriana Masternak prowadzi dość bogatą działalność artystyczną, na którą składają się występy solowe (szereg prawykonań utworów na skrzypce solo współczesnych kompozytorów), w duecie z fortepianem (przy współpracy z pianistami m. in. Sławomirem Cierpikiem, Justyną Danczowską), w partii II skrzypiec kwartetu smyczkowego Messages Quartet, koncerty kameralne ze studentami oraz współpraca z orkiestrami (Orkiestra Akademii Beethovenowskiej, Sinfonietta Cracovia). Od 2014 roku Habilitantka występuje regularnie w Messages Quartet, do którego sukcesów należy zdobycie II nagrody na Konkursie Muzyki Kameralnej w Plovdiv (Bułgaria) w 2015 roku. Kwartet ów otrzymał również stypendium „Młoda

Polska", które zaowocowało nagraniem CD przedstawiającym kwartety smyczkowe Szymona Laksa, znakomicie ocenianym przez krytykę europejską oraz amerykańską.

Habilitantka doskonale realizuje się w pracy organizacyjnej w uczelni macierzystej oraz poza nią. Jest opiekunem Koła Naukowego Skrzypków, członkiem Rady Wydziału Instrumentalnego. Jest pomysłodawcą i współorganizatorem projektu „Przedwiośnie Młodych”, organizatorem sesji naukowo-artystycznej poświęconej Grażynie Bacewicz. Prowadzi kursy skrzypcowe w Łącku oraz Suchej Beskidzkiej.

Ocena autoreferatu

Przedstawiony w języku polskim oraz angielskim Autoreferat Pani dr Oriany Masternak opisuje przebieg edukacji muzycznej z uwypukleniem okresu studiów w Polsce oraz za granicą, który ukształtował Habilitantkę jako profesjonalnego muzyka i zdeterminował kierunek jej artystycznego rozwoju.

Autoreferat autorka dzieli na rozdziały, które kolejno traktują o genezie jej zainteresowania skrzypcami, opisuje dzieło muzyczne, przedłożoną płytę CD, jako największe osiągnięcie artystyczne jej muzycznej drogi. W kolejnych rozdziałach przedstawia szczegółowo okres edukacji, nie pomijając żadnego z jej pedagogów, ukazuje dalszą drogę artystycznego rozwoju Habilitantki, pozwala czytelnikowi zapoznać się z Jej poglądami na sposób kształcenia studentów. Osobny akapit poświęca studiom zagranicznym, dość emocjonalnie zaznaczając ich wpływ na muzyczny i artystyczny rozwój autorki, współpracy z artystami tej miary co Tokyo String Quartet. Wywnioskować można z tego nieustanne pragnienie rozwoju, doksztalcania się, poznawania nowych kierunków interpretacji, zgłębianie świadomości wykonawstwa historycznego, poszerzania muzycznej i artystycznej perspektywy w rozumieniu sztuki.

W rozdziale traktującym o aktywności estradowej Habilitantka wymienia kolejno partnerów, z którymi na stałe współpracuje przy różnych projektach, oraz muzyków współtworzących jej główną formację kameralną - Messages String Quartet, którego jest współzałożycielką oraz drugą skrzypaczką. Przybliża tu dokonania konkursowe

oraz fonograficzne, nadmienia przy tym o swoich najbliższych planach nagraniowych.

Bardzo ważnym rozdziałem jest ostatni, ukazujący organizacyjną stronę aktywności zawodowej Pani Oriany Masternak, która z równym entuzjazmem i poświęceniem realizuje się w różnych formach działalności jako organizator lub koordynator licznych przedsięwzięć artystycznych takich jak Koło Skrzypków AM Kraków, czy Przedwiośnie Młodych. Na końcu opowiada o działalności pedagogicznej na kursach muzycznych w Łącku, Suchej Beskidzkiej, Warszawie i na uniwersytetach muzycznych w Brazylii.

Reasumując, uważam Autoreferat Pani dr Oriany Masternak za interesujący i spójnie napisany. Przedstawia on również w swoim zakończeniu deklarację misji artystycznej Pani dr Oriany Masternak, polegającą na kontynuacji propagowania muzyki kameralnej współczesnych polskich kompozytorów poprzez kolejne nagrania płytowe.

Ocena dzieła artystycznego

Zgodnie z wymogami dotyczącymi przewodu habilitacyjnego – wskazaniem osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1852), Pani dr Oriana Masternak przedstawiła dzieło artystyczne w postaci płyty CD. Zaprezentowana do oceny w toku postępowania habilitacyjnego płyta CD tytułowana *Philipp Scharwenka - Works for violin and piano*, została zrealizowana przez firmę fonograficzną Acte Prealable i figuruje pod nr. APO 395. Nagranie zrealizowano w październiku 2016 roku, w sali koncertowej PSM II st. im. Władysława Żeleńskiego w Krakowie. Reżyserem nagrania był Mateusz Kobiółka. Na płycie znalazły się utwory na skrzypce i fortepian Philippa Scharwenki:

- Aria op.51
- Suita g-moll op.99

- Sonata h-moll op.110.

Wykonawcy nagrania: Oriana Masternak - skrzypce oraz Sławomir Cierpik - fortepian.

Wykonanie to, przy pierwszym odsłuchu pozostawiło mi lekki niedosyt ekspresji. Dało się odczuć wyraźną oszczędność środków interpretacji, agogiki oraz dynamiki. Po kilkukrotnym wysłuchaniu nie sposób było oprzeć się subtelności frazowania obojga wykonawców, jakże trafnie dobranym charakterologicznie, tworzącym ten niezwykle duet. Pani Oriana Masternak dysponuje bardzo szlachetnym rodzajem dźwięku, lekkim i pełnym barw. Nigdy nie forsuje brzmienia, utrzymując je pod stałą kontrolą. Jej frazowanie pełne jest świadomości retorycznej oraz harmonicznego. Styl jej gry określiłbym jako wybitnie kameralny.

Muzyka Scharwenki, od niedawna odkrywana i ukazywana światu przez poszukujących artystów, jest bardzo subtelna i niezmiernie ciekawie skonstruowana, zarówno w warstwie melodycznej jak i formalnej. Obfituje w piękne, kantylenowe tematy, chociaż nie sposób odmówić jej dynamizmu i drapieżności, co jednak utrzymane jest w granicach zdystansowanej szlachetności. Najbardziej przypadło mi do gustu wykonanie Ballady, wciągającej opowieści granej retorycznie, z zaznaczeniem pięknych kontrastów dynamicznych oraz Intermezzo przywodzącego na myśl mendelssohnowskie scherza, wykonanego z ujmującą lekkością. Odpowiednie zróżnicowanie długich i krótkich artykulacji, wyraźne imitacje motywów, pełna finezji oraz dynamiki gra to tylko niektóre z elementów wartych przytoczenia. Lekki niedosyt odczułem po wysłuchaniu Arii, nieco zbyt płaskiej dynamicznej, zbyt mało osobistej, który zrekompensowany został znakomitą wykonaniem Recytatywu i Taranteli z Suity op. 99. Artyści nie używając wylewnej ekspresji w bardzo sugestywny sposób stworzyli osobistą wypowiedź, zróżnicowaną agogicznie, pełną pięknych barw. Tarantela ujmuje wspaniałą pulsacją, wysokiej próby artykulacją, aktywnym frazowaniem oraz świadomym dysponowaniem czasem muzycznym.

Przedstawione do oceny dzieło artystyczne spełnia wymagania art.16, § 12 pkt. 2 ust. 3.

Ocena osiągnięć artystycznych Pani Dr Oriany Masternak.

W dokumentacji przewodu habilitacyjnego dr Oriany Masternak w sposób usystematyzowany przedstawiony został jej dorobek twórczy, artystyczny oraz pedagogiczny. Działalność artystyczna Habilitantki obejmuje szereg koncertów i nagrań. Spośród nagród i wyróżnień, o których warto wspomnieć, ośmielę się niektóre z nich przytoczyć:

- nagroda na IV International Music Competition solist.eu w Wiedniu 2012 roku
- II Nagroda na International Piano and String Competition w Nowym Jorku w 2015 roku (w duecie z Krystyną Raczyńską)
- Srebrny Medal oraz nagroda specjalna Jury Konkursu Muzyki Kameralnej w Plovdiv w Bułgarii w 2015 roku
- Stypendium Młoda Polska (2016) za wybitne działo artystyczne.

Pani dr Oriana Masternak wzięła udział w nagraniu łącznie 8 CD, które wydane zostały przez DUX, Acte Prealable oraz Akademię Muzyczną w Krakowie. Wydawnictwa te zawierają dzieła na skrzypce i fortepian Philipa Scharwenki, Luciena Durosoire'a, kwartety Szymona Laksa, koncerty podwójne Mendelssohna, Chaussona oraz utwory kompozytorów współczesnych.

Habilitantka od momentu wszczęcia postępowania o przyznanie tytułu doktora nauk muzycznych, udokumentowała wykonanie 105 koncertów, których program zawierał dzieła J.S. Bacha, poprzez utwory klasyków wiedeńskich, kompozytorów XIX-XX wiecznych, aż po dzieła obecnie napisane. Skrzypaczka występowała solo, w duetach z pianistami i innymi instrumentalistami, w składach kwartetów smyczkowych Vistula, Messages oraz w składach zespołów festiwalowych. Wśród sal, które warto wyróżnić znalazły się nowojorska Carnegie Hall, Weill Recital Hall, Strong Auditorium Rochester, Music Shed Norfolk, Festsaal Wien, Sala kameralna Nospr, Muzeum Puszkina w Moskwie, sale kameralne Filharmonii Bałtyckiej oraz Krakowskiej.

Wszystkie przedsięwzięcia artystyczne Pani dr Oriany Masternak są rzetelnie udokumentowane w przedstawionym mi do oceny materiale.

Ocena osiągnięć dydaktycznych i naukowych

Od roku 2015 Habilitantka prowadzi klasę skrzypiec w Akademii Talentów w Łącku, prowadziła lekcje mistrzowskie w Universidade de Sao Paulo oraz Universidade Estadual de Campinas w Brazylii w 2018 roku. W ramach projektu „Music for 4 Musicians”, zorganizowanego przez UMFC w Warszawie, pracowała z młodymi kompozytorami podczas warsztatów poświęconych najnowszym osiągnięciom muzyki współczesnej. Do osiągnięć dydaktycznych zaliczyć należy również zaproszenia do udziału w komisjach konkursowych Przesłuchań i Konkursów w Gdańsku oraz Krasie.

W 2016 roku ukazała się publikacja autorstwa Habilitantki *Cinque aquarelles, Le Lis i Oisillon bleu Luciena Durosoira jako studium impresjonistycznych poszukiwań dźwiękowych* wydana przez Akademię Muzyczną w Krakowie.

Działalność dydaktyczna Pani dr Oriany Masternak na rzecz macierzystej Alma Mater to zajęcia ze studentami własnej klasy (od 2018 roku) oraz praca ze studentami prof. Magdaleny Szczepanowskiej, prof. Romana Reinera oraz dr. hab. Piotra Tarcholika. Studenci pracujący pod okiem Habilitantki uczestniczyli w konkursach międzynarodowych zdobywając nagrody (Damian Kułakowski, II nagroda w 18. Międzynarodowym Konkursie Instrumentów Smyczkowych im. B. Warchała na Słowacji w 2014 roku). Habilitantka prowadziła również przedmiot *Seminarium pracy dyplomowej, Metodyka gry na skrzypcach*, oraz piastowała stanowisko opiekuna Koła Naukowego Skrzypków. Dużo czasu i energii poświęcała na działalność organizacyjną, współtworząc projekt *Przedwiośnie Młodych*, cykl koncertów *Sonaty L. van Beethovena na fortepian i skrzypce* oraz wiele innych sesji artystyczno-naukowych.

Za wkład pracy na rzecz krakowskiej uczelni Pani dr Oriana Masternak otrzymała w 2016 roku nagrodę III st. Rektora Akademii Muzycznej w Krakowie.

Konkluzja

Uważam Panią dr Orianę Masternak za znakomitego artystę-muzyka oraz pedagoga w pełni przygotowanego do samodzielnej pracy. Dotychczasowe osiągnięcia artystyczne, naukowe i dydaktyczne Habilitantki stanowią znaczący i twórczy wkład w rozwój dyscypliny artystycznej, której się poświęciła, są również zapowiedzią dalszych wartościowych przedsięwzięć artystycznych i pedagogicznych.

Stwierdzam, że Pani ~~dr~~ Oriana Masternak spełnia wymagania art. 16 ustawy pkt. 2 z dnia 14.03.2003 oraz stosownych rozporządzeń.

Osiągnięcia artystyczne, pedagogiczne i naukowe Pani dr Oriany Masternak z prawdziwą satysfakcją przyjmuję.

dr hab. Piotr Tarcholik